

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**27 Nisan 2020
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

27 Nisan 2020 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

ATAMA KARARI

— Kamu İhale Kurulu Başkan, İkinci Başkan ve Üyeliklerine Yapılan Atamalar Hakkında Karar
(Karar: 2020/174)

YÖNETMELİKLER

- Erciyes Üniversitesi Havacılık Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Hitit Üniversitesi Kene Kaynaklı Hastalık Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Ekonomi Üniversitesi İhale Yönetmeliği
- Mersin Üniversitesi Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Pamukkale Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

Tarımsal ticarette kısıtlamalar gıda güvenliğine tehdit

DTÖ üyesi 24 ülke ortak açıklama ile koronavirüs önlemleri kapsamında ülkelerin tarım ürünleri ticaretine kısıtlamalar getirmesinin ve gereksiz stoklamaların gıda güvenliğini tehdit edeceği uyarısında bulunarak tarım ticaretini olumsuz etkileyecek kısıtlamalardan kaçınılmasını istedi.

27 Nisan 2020

Ali Ekber YILDIRIM

Kanada, Avrupa Birliği, İngiltere, Çin ve ABD'nin de aralarında bulunduğu Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi 24 ülke ortak açıklama yaparak tarımda ticaret kısıtlamalarının ve aşırı stok yapmanın gıda güvenliğini tehdit edeceği uyarısında bulundu.

"COVID-19 Salgınına Açık ve Öngörülebilir Ticaretle Yanıt Vermek" başlığıyla yapılan açıklamada, DTÖ üyesi ülkelere, COVID-19 salgınıyla mücadele ederken, tarımsal ürünlerin ticaretini olumsuz yönde etkileyecek tedbirler almaktan kaçınmaları ve bu süreçte piyasaya erişimin devamını sağlamaları konusunda çağrı yapıldı.

Açıklamada, gıda tedariki ve güvenliğiyle ilgili sıkıntı yaşanmaması, uluslararası piyasaların işlemeye devam ederek tarımsal ürünler ile girdilerin dolaşımını

sürdürmesi için tedarik zincirlerinin açık ve bağlantı halinde kalmasının sağlanması isteniyor.

Kısıtlamaların ve aşırı stok yapmanın gıda güvenliği, beslenme ve sağlık üzerinde olumsuz etkileri olacağı vurgulanan ortak açıklamada, 31 Mart'ta DTÖ, Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) genel direktörleri tarafından yapılan COVID- 19 salgınının tarım ticareti ve gıda güvenliği üzerindeki etkisini azaltma çağrısına tam destek verildi.

Ticaretin kolaylaştırılması teşvik edilmeli

Bildiriye imza atan ülkelerin, küresel tarım ve tarımsal gıda ürünleri ihracatının yüzde 63'ünü ve küresel tarım ve tarımsal gıda ürünleri ithalatının yüzde 55'ini oluşturduğuna dikkat çekilen ortak açıklamada tarım tedarik zincirlerini muhafaza etmenin ve üyelerin yerli ihtiyaçlarını karşılamak için tarım ve tarımsal gıda ürünlerini ithal etme ihtiyacını korumanın önemine dikkat çekiliyor.

Nakliye ve lojistik hizmetlerinin etkin olarak sürdürülmesinin, gıda tedarik zincirinin sorunsuz işlemesi için çok önemli olduğu vurgulanan açıklamada, yetkili makamlar tarafından orijinal belgelerin doğrulanması durumunda orijinal sertifikaların sunulması, mümkün olmadığı durumlarda ticareti kolaylaştırmak için taranmış kopyalara veya orijinal sertifikaların elektronik kopyalarına izin verilmesi gibi geçici çalışma çözümleri uygulamasının teşvik edilmesi isteniyor.

ALINAN KARARLAR

Ottava Ticaret Müşavirliği tarafından bildirilen ve Ticaret Bakanlığı'nın internet sayfasında da yayınlanan DTÖ üyesi 24 ülkenin ortak açıklamasında alınan kararlar ise özetle şöyle:

- 1-** Gıda tedariki ve güvenliğiyle ilgili sıkıntı yaşanmaması, uluslararası piyasaların işlemeye devam ederek tarımsal ürünler ile girdilerin dolaşımını sürdürmesi için tedarik zincirlerinin açık ve bağlantı halinde kalmasının sağlanması,
- 2-** Uluslararası ticarette sıkıntı ve aksaklık yaşanmaması amacıyla geleneksel olarak ihracata yönelik olan tarımsal ürünlerin yerelde stoklanmasına kısıtlama getirilmesi,
- 3-** Tarımsal ürünlerin ihracatına yönelik kısıtlamalar ile tarımsal ürünler ve temel girdilere yönelik haksız ticari engeller koyulmasından kaçınılması
- 4-** COVID -19 salgınıyla mücadele etmek üzere alınan olağanüstü tedbirlerin amacına uygun, saydam, geçici ve DTÖ kurallarıyla uyumlu olması, küresel tarım

gıda tedarik zincirinde gereksiz engeller ve aksaklıklar yaratılmaması,

5- DTÖ'nün, tarım ürünleri ticaretine yönelik yeni COVID-19 tedbirleri hakkında, en makul sürede bilgilendirilmesi, DTÖ anlaşmaları uyarınca, saydamlık açısından, gerektiği takdirde, bilimsel kanıtların sunulması ve DTÖ üyelerine yeni tedbirlerin değerlendirilmesi için fırsat verilmesi,

6- Gıda üretim, tüketim, stok düzeyleri ile gıda fiyatlarına ilişkin güncellenmiş ve doğru bilgilerin, mevcut uluslararası mekanizmaların da kanalıyla geniş ölçekli yayılımının sağlanması,

7-DTÖ'nün ve diğer uluslararası kuruluşların, Covid-19 etkisinin küresel tarım gıda ticareti ve üretimi üzerindeki etkisini inceleme yönündeki gayretlerinin desteklenmesi,

8- Özellikle DTÖ bünyesinde olmak üzere, tarım ürünlerinin ihracatına yönelik haksız kısıtlamaları sınırlandırmak için çok taraflı eşgüdüm gayretleri yürütülerek, bölgesel ve uluslararası salgınlara karşı hazırlık ve yanıt konusunda daha iyi bir düzeye gelebilmek amacıyla diyalog içinde olunması.

Açıklamada imzası olan ülkeler

Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Avustralya, Brezilya, Kanada, Şili, Kolombiya, Kosta Rika, Avrupa Birliği, Hong Kong, Çin, Japonya, Güney Kore; Malavi, Meksika, Yeni Zelanda, Paraguay, Peru, Katar, Singapur, İsviçre, Tayvan, Ukrayna, Uruguay

Reel kesim güveninde 33 puan düşüş

Reel kesim güven endeksi, koronavirüs nedeniyle ekonominin büyük bölümünün durmasına paralel olarak nisan ayında Şubat 2009'dan bu yana en düşük seviye olan 66.8'e indi.

Reel Kesim Güven Endeksi, nisan ayında bir önceki aya göre 32,9 puan azalarak 66,8 oldu.

Merkez Bankası'ndan yapılan açıklamaya göre, edeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, mevcut mamul mal stokuna ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı, gelecek üç aydaki üretim hacmi, genel gidişat, mevcut toplam sipariş miktarı, sabit sermaye yatırım harcaması, son üç aydaki toplam sipariş miktarı ve gelecek üç aydaki toplam istihdam miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkiledi.

Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi (RKGE-MA) bir önceki aya göre 36,3 puan azalarak 62,3 oldu.

Açıklamada şöyle denildi:

"Son üç aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi ve ihracat sipariş miktarında bir önceki ayda azalış bildirenler lehine olan seyrin güçlendiği, iç piyasa sipariş miktarında ise bir önceki ayda artış bildirenler lehine olan seyrin azalış bildirenler lehine döndüğü görülmektedir.

Mevcut toplam siparişlerin mevsim normallerinin altında olduğu yönündeki değerlendirmelerin güçlendiği, mevcut mamul mal stoklarının seviyesinin mevsim normallerinin üzerinde olduğu yönündeki değerlendirmelerin ise zayıflayarak devam ettiği gözlenmektedir.

Gelecek üç aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi, iç piyasa sipariş miktarı ve ihracat sipariş miktarında artış bekleyenler lehine olan seyrin azalış bekleyenler lehine döndüğü görülmektedir. Gelecek üç aydaki istihdama ilişkin artış yönlü beklentilerin de azalış bekleyenler lehine döndüğü, gelecek on iki aydaki sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin azalış yönlü beklentilerin ise güçlendiği gözlenmektedir.

Ortalama birim maliyetlerde, son üç ayda artış olduğunu bildirenler lehine olan seyrin zayıflayarak, gelecek üç ayda artış olacağını bekleyenler lehine olan seyrin ise güçlenerek devam ettiği görülmektedir. Gelecek üç aydaki satış fiyatına ilişkin artış yönlü beklentilerin azalış bekleyenler lehine döndüğü gözlenmektedir.

Gelecek on iki aylık dönem sonu itibarıyla yıllık ÜFE beklentisi bir önceki aya göre 0,3 puan artarak yüzde 13,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2020 yılı Nisan ayında, ankete katılan işyerlerinin yüzde 26,4'ü üretimlerini kısıtlayan faktör bulunmadığını belirtirken, yüzde 25,4'ü talep yetersizliğinin üretimlerini kısıtlayan en önemli faktör olduğunu belirtmiş, onu sırasıyla diğer faktörler, hammaddeekipman yetersizliği, mali imkansızlıklar ve işgücü yetersizliği izlemiştir.

Üretimlerini diğer faktörlerin kısıtladığını bildiren işyerlerinin yüzde 69,2'si bu faktörlerin "Covid-19 Koronavirüs Salgını" ile ilgili olduğunu belirtmiştir.

Son üç aydaki rekabet gücüne ilişkin gelişmeler değerlendirildiğinde, yurt içi piyasalardaki rekabet gücüne ilişkin olarak bir önceki dönemde artış bildirenler lehine olan seyrin azalış bildirenler lehine döndüğü gözlenmektedir. Avrupa Birliği içindeki ve dışındaki yurt dışı piyasalardaki rekabet gücüne ilişkin azalış yönlü değerlendirmelerin ise güçlenerek devam ettiği görülmektedir.

İçinde bulunduğu sanayi dalındaki genel gidişat konusunda, bir önceki aya kıyasla daha iyimser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde

3,2'ye, aynı kaldığını belirtenlerin oranı ise yüzde 36,1'e gerilerken, daha kötümser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 60,7'ye yükselmiştir."

Piyasalarda yeni hafta olumlu başladı

Küresel piyasaların iyimser bir başlangıç yaptığı haftanın ilk gününde dolar/TL kuru 6,95 seviyelerinden el değiştiriyor.

27 Nisan 2020

DÜNYA Online

Koronavirüs salgınına ilişkin dünyanın dört bir yanından gelen normalleşme haberleri yeni haftanın ilk gününde piyasalara moral veriyor. Haftanın açılışını yapan ABD vadelileri ve Asya borsalarının tamamında yeşil ekranlar dikkat çekiyor.

Merkez Bankası haftası Japonya ile başladı

Japonya Merkez Bankası'nın varlık alımlarını artırma ve devlet tahvillerinde alım sınırını kaldırması sonrası yüzde 3'ün üzerinde değerlenen Japonya Nikkei Endeksi önderliğinde Asya borsalarının tümünde alıcılı bir seyir hakim.

Küresel piyasalarda bugün Japonya ile başlayan merkez bankası haftasında çarşamba günü Fed'in faiz kararı, perşembe günü ise Avrupa Merkez Bankası'nın faiz kararları açıklanacak.

BoJ faizi değiştirmedi, varlık alımlarını artırma sözü verdi

Japonya Merkez Bankası(BOJ), faiz oranını -%0,10 olarak korudu. Japonya Merkez Bankası (BOJ) Politika Kurulu, beklentilere paralel olarak koronavirüs salgınının ekonomik etkileri ile mücadele kapsamında riskli varlık alımlarını hızlandırma ve sınırsız miktarda devlet tahvili alma sözü verdi.

Öte yandan Çin'de açıklanan veriye göre, ülkede sanayi şirketlerinin karları Mart ayında yüzde 34,9 azaldı.

Dolar/TL ve Euro/TL'den yatay seyir

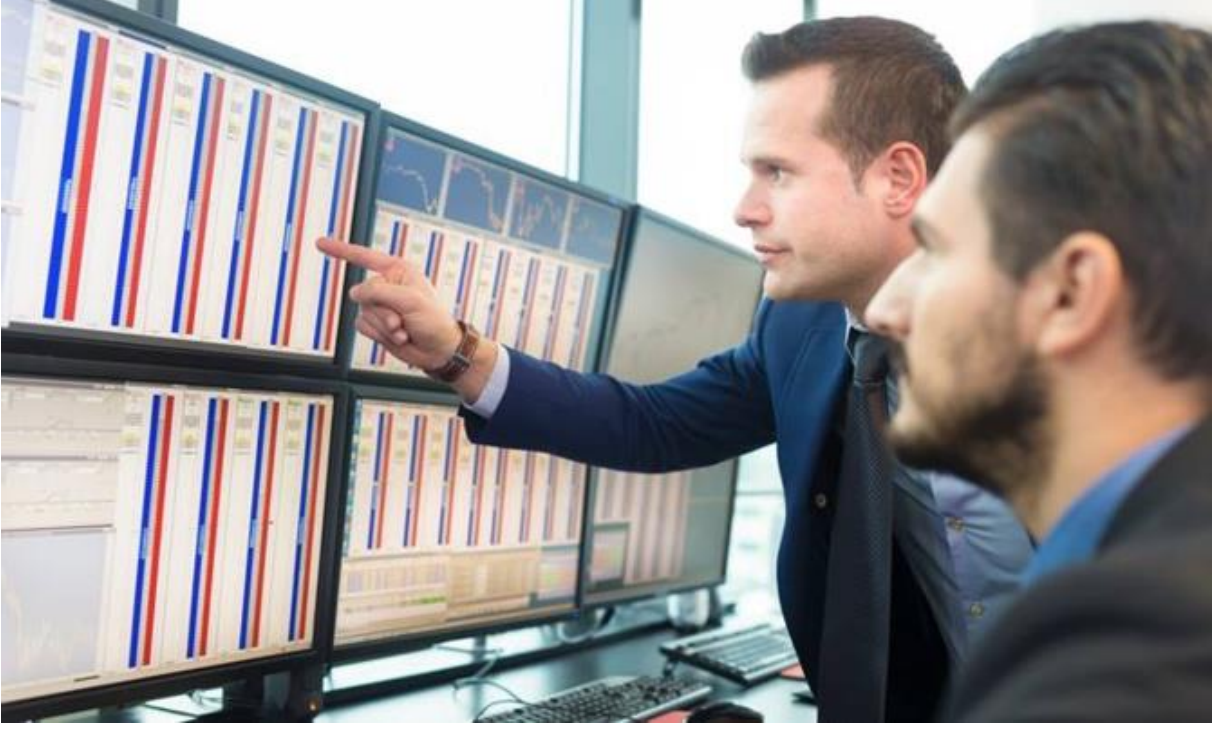
Dünya borsalarında gelişmelerin ve koronavirüs gündemine ilişkin haberlerin takip edileceği, açıklanacak önemli bir verinin bulunmadığı günde döviz piyasaları sakin başladı. Dolar/TL kuru, geçtiğimiz haftanın kapanış seviyeleri olan 6,95'ten; euro/TL de 7,54'ten değeri leniyor.

Petrol fiyatları düşüyor

Geçtiğimiz hafta yükselişe başlayan petrol fiyatları haftanın ilk gününde düşüşe geçti. Geçen hafta 23 doların üzerine tırmanın brent petrolün varili 20 dolar düzeyine gerilerken ABD ham petrolünün haziran vadesinde ise fiyatlar 15 doları gösteriyor. ABD'de artan petrol üretimi ve stokların artışı fiyatların düşüşündeki en önemli etken olarak görülüyor.

Bankaların iştahu arttı, iki yıllık faiz yüzde 8.7'ye indi

BDDK'nın aktif rasyo düzenlemesi sonrası bankalar menkul kıymete yönelirken, tahvil piyasasında hareketlilik arttı.

Bankaların aktif rasyosunu tutturmak amaçlı tahvil alımları ve TCMB'nin 100 baz puan faiz indirimi, tahvil rallisinin devamında etkili oldu. Getirilerde yukarı yön TCMB'nin tarihinin en hızlı tahvil alımlarını gerçekleştirmesine rağmen sürüyordu. Ancak BDDK'nın Aktif Rasyo düzenlemesi ve TCMB'nin faizi yüzde 8,75'e çekmesi, bu hafta faiz getirilerinde sert düşüşe neden oldu. Haftaya yüzde 10'un üzerinde başlayan iki yıllık gösterge tahvil, haftanın son işlem günü yüzde 8.7 seviyesine kadar indi.

Bankaların tahvil iştahu arttı

Bankaları daha çok kredi vermeye, tahvil alımına gitmeye ya da TCMB ile swap yapmaya yönelten Aktif Rasyo düzenlemesi tahvil piyasasını hareketlendirdi. Bankalar, nisan ayının bitimine az bir süre kala tahvil alımına yoğunlaştı. Hazine'nin düzenlediği ihaleye bankaların ilgisi BDDK kararı sonrası oldukça arttı. Bu haftaki TÜFE'ye endeksli tahvil ihracına gelen talep bunun en bariz örneği oldu. Önümüzdeki hafta ihalelerin devam edecek olmasına rağmen bu haftaki ihalede 13 milyar TL borçlanan Hazine, şubat borçlanma öngörüsünü de şimdiden aştı.

Haftaya 4 ihale var

Hazine haftaya 3 ihale ve kira sertifikası ihracı gerçekleştirilecek. 27 Nisan Pazartesi 2 ihale düzenlenecek. İlk ihalede, 5 ay (161 gün) vadeli hazine bonosunun yeniden ihracı yapılacaktır. İkinci ihalede ise 7 yıl (2380 gün) vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve değişken faizli devlet tahvilinin yeniden ihracı gerçekleştirilecek. Tahvil ihalesi düzenlenecek salı günü, kira sertifikası ihracı da yapılacaktır. İhalede, 2 yıl (539 gün) vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli, sabit kuponlu devlet tahvilinin yeniden ihracı gerçekleştirilecek. Ayrıca 6 ay vadeli kira sertifikasının doğrudan satışı olacak.

Kısa sürede kredi yerine tahvil alımı

Dünya Gazetesi Yazarı, Deniz Yatırım Strateji Bölüm Müdürü Orkun G dek, bankaların tahvil iştahu için şu değerlendirmede bulundu: “BDDK düzenlemesi sonrası bankaların kısa vadede mayıs ayı için AR tutturmaları kredi hacmindeki artışı cephesinden kalan zaman da göze alındığında çok mümkün görünmüyor. Bu nedenle formülün pay kısmında yer alan menkul kıymet kalemi tercih ediliyor. TCMB faiz indirimi döngüsünün devam edeceği de düşünüldüğünde doğal olarak getiri eğrisinin kısa tarafı alımlarla  ne çıkıyor.”

 nl &Co/DAHA'nın faizdeki düşüşlerle ilgili değerlendirmesi şöyle: Gerek TCMB'nin faiz indirimi kararı gerekse BDDK'nın aktif rasyo uygulamasını hayata geçirmesinin ardından faizler kısa vadelerde çok daha belirgin olmak üzere getiri eğrisi boyunca aşağı yönlü bir eğilim sergiliyor. Bu noktada 2 ve 10 yıl vadeli faizler arasındaki makasın 300 baz puanı da aşarak belirgin şekilde açıldığını görüyoruz. Aşırı olarak değerlendirdiğimiz bu makas bir miktar daralma eğilimi gösterebilir. Zaman zaman değer kazanma eğilimi sergilese de TL'deki yüksek kırılmanın tahvillerin cazibesini azalttığını söylemek mümkün. Diğer taraftan kısa vadede mevduat faizlerinde de aşağı yönlü eğilim izlenmesi şaşırtıcı olmayacaktır

Normalleşme il bazında başlayacak

Bu hafta toplanılacak FİKKO'da normalleşme için il-bölge bazında farklı uygulamaların gündeme gelmesi bekleniyor.

27 Nisan 2020

ANKARA - Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi'nin (FİKKO) bu hafta içinde toplanarak COVID- 19 salgınına karşı önlemleri ve salgın sonrası ekonominin hızla toparlanması için gerekli adımları tartışacağını açıkladı. DÜNYA'nın edindiği bilgilere göre salgının her il veya bölgede farklı etkisi olduğu, il-bölge bazında farklı uygulamaların gündeme geleceği öğrenildi.

Türkiye, COVID-19 salgınında ekonomik ve sosyal olarak normalleşme dönemine hazırlanıyor. Kademeli olarak üretim ve hizmet sektöründe işletmelerin açılmasına izin verilmesi bekleniyor. Türkiye'de lokomotif sektörlerden otomotivde geçen haftadan itibaren bazı firmalar üretime başlayacaklarını açıkladılar. Mercedes geçen hafta itibariyle, Renault bu hafta üretime başlamaya hazırlanıyor. Otokar, Honda, Hyundai-Assan, Karsan ise üretime daha önce başladığını açıklamıştı.

Perakende ve diğer hizmetler sektörlerinde de normalleşme işaretleri gelmeye başladı. Alışveriş merkezlerinin 11 Mayıs'tan itibaren önlemler alınarak faaliyete başlaması yönünde sektör temsilcileri Sağlık Bakanlığı ile temas kurduklarını açıkladılar. Bir diğer önemli sektör turizmde ise mayıs sonu itibariyle iç turizm başlayacak.

Yeni normale geçiş dönemi

Albayrak'ın başkanlığında yapılacak FİKKO toplantısına, komitenin doğal üyeleri olan, Hazine ve Maliye Bakanlığı, BDDK, Merkez Bankası, SPK, TMSF, Bankalar Birliği gibi finans kurumları yanında, TİM, TOBB, TESK gibi işveren kuruluşları, kamu bankaları ile diğer icracı bakanların da katılması bekleniyor. Komite'nin mayıs ayı içinde kademeli olarak başlayacak ve haziran ayı itibarıyla uygulanmaya başlayacak normalleşme sürecinin nasıl olacağı konusunda kararlar alacağı kaydedildi. Tam normalleşmeye geçişin daha uzun süreceğinden hareketle, bu dönemde sanayi ve hizmetler sektörlerindeki durumun gözden geçirileceği ve üretim ile hizmetlerin hangi şartlar altında başlayacağı belirlenecek.

Strateji değişiyor

DÜNYA'nın edindiğı bilgilere göre; yeni süreçte merkezi olarak alınan kararların yanında, il bazında duruma göre farklılaştırmaya da gidilecek. Hali hazırda, salgının etkisine yönelik alınan önlemlerde büyükşehir belediyeleri ve Zonguldak ile diğerleri şeklinde bir planlama yapıldı. Salgında çok sayıda ilde büyük oranda kontrol altında olduğı, bu illerde yakın çevre ile temasın da sınırlandırılarak veya kontrollü hale getirilerek diğer illere kıyasla daha esnek uygulamalara gidebileceğı kaydedildi.

Önlemler 200 milyar Türk Lirası'nı aştı

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Ekonomik İstikrar Kalkanı çerçevesinde alınan kararlara yönelik mali sonuçları açıkladı. Salgın önlemlerinin toplamda 200 milyar TL'lik bir hacme ulaşıldığını belirten Albayrak, 4.4 milyon aileye nakdi destek sağlandığının altını çizdi. Albayrak, Temel İhtiyaç Desteğı kapsamında 3 milyon 977 bin yurttaşa 22 milyar 295 milyon lira kaynak sunulduğunu belirtti. Esnaf destek paketi için 582 bin başvuru alındığını, 448 bin 148 esnafa 8.4 milyar TL kredi tahsisi yapıldığını, Halkbank'ın ticari kart programı ile desteğı için 324 bin 814 başvuru alındığını, bunun 303 bin 565'ine kart tahsisi yapıldığını böylece toplam esnaf desteğinin 16 milyar 861 milyon TL'ye ulaştığını bildirdi. Albayrak, KGF kefaletli destek kapsamında 143 bin 769 başvurudan 119 bin 804'üne 107 milyar 412 milyon TL finansman tahsis edildiğini bildirdi.

Dünya Bankası, salgın kredisini onayladı: Türkiye'ye 100 milyon dolar

Dünya Bankası, COVID-19 pandemisi için Türkiye'ye önemli bir krediyi onayladı. 24 Nisan'da onaylanan kredinin miktarı 100 milyon dolar olarak açıklandı.

27 Nisan 2020

Tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 pandemisi için Dünya Bankası (World Bank) Türkiye'ye önemli bir krediyi onayladı. 24 Nisan'da onaylanan kredinin miktarı ise 100 milyon dolar olarak açıklandı. Dünya Bankası'nın resmi sitesinde yer alan bilgilere göre kredi, Türkiye'nin COVID-19 pandemisinin sağlıkla ilgili etkilerine karşı aldığı önlemleri desteklemek için hazırlandı. Türkiye Cumhuriyeti'ne onaylanan Acil COVID-19 Sağlık Projesi, Dünya Bankası'nın 2 Nisan 2020 tarihinde açıkladığı 14 milyar dolar tutarındaki küresel Hızlandırılmış Fonunun bir parçasını oluşturdu.

Dünya Bankası Türkiye Ülke Direktörü Auguste Tano Kouame kredi ile ilgili yaptığı açıklamada, "Bu finansman Türkiye'nin etki azaltma ve hastalık yönetimi olanaklarını güçlendirerek COVID-19 pandemisinin potansiyel olarak yüksek sağlık ve insan maliyetlerinden kaçınma kapasitesini güçlendirecektir. Bu proje ile desteklenen önlemlerle insanların hayatlarını kurtarılmasına katkıda bulunacağımızı umut ediyoruz" dedi. Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı tarafından uygulanacak 100 milyon dolarlık kredi, COVID-19 pandemisinin yayılma hızını kesmek ve sağlık sisteminin vakaları tespit ve tedavi etme kapasitesini güçlendirmek için hükümeti desteklemeye yönelik iki bileşenden oluşuyor.

İki farklı bileşenden oluşuyor

Birinci Bileşen olan 98 milyon dolarlık kredi dilimi Acil COVID-19 Müdahalesi için kullanılacak. Burada COVID-19 salgınından etkilenen vakaların teşhisi ve triajı için sağlık sisteminin acil olarak ihtiyaç duyduğu tıbbi cihaz, malzeme ve eğitim hizmetlerinin sağlanması amacıyla, test ve takip sistemlerinin güçlendirilmesi ve ön safta sunulan hizmetler için ihtiyaç duyulan cihazların temini; yoğun bakımdaki COVID-19 hastalarının tanısı ve tedavisi için ihtiyaç duyulan tıbbi cihazların ve malzemelerin finansmanı yoluyla hastalık yönetiminin ve tedavisinin desteklenmesi gibi amaçlar hedefleniyor. İkinci Bileşen olan 2 milyon dolarlık Proje Yönetimi, İzleme ve Değerlendirme dilimi projenin uygulanması ve kaydedilen ilerlemenin izlenmesi ve değerlendirilmesi için ihtiyaç duyulacak insan kaynakları ile idari kaynaklarını destekleyecek.

Alaattin AKTAŞ

27 Nisan 2020

Bu güvensizliği ve düşük kapasiteyi aşmak kolay değil

Reel sektörün ekonomiye duyduğu güveni gösteren endeks ve üretimini kısıtığının göstergesi olan kapasite kullanım oranındaki düşüklük çok dramatik bir gerileme gösterdi. Her iki gösterge de bir ayda şimdiye kadar görülmedik ölçüde düştü.

Olan oldu da toparlanma nasıl gerçekleşecek? İşler sihirli bir dokunuşla düzelmeyeceğine göre güvensizlik ve düşük kapasiteli çalışma ve dolayısıyla az üretim bir süre daha devam edecek. Çıkışın başlaması da pek kolay olmayacak.

Bir süre önce ekonomik göstergeler için "don vurmamış çiçek" benzetmesi yaparak açıklananların "korona vurmamış veriler" olduğunu belirtmiş ve korona darbesi yemiş verilerle yakında karşılaşılacağına altını çizmiştik. İşte koronalı veriler yavaş yavaş gelmeye başladı.

Geçen hafta sonu açıklanan iki veri, reel sektörün nasıl bir moralsizliğe sürüklendiğini ve üretimini azaltmak zorunda kaldığı için kapasitesinde nasıl bir kısıntıya gittiğini çok dramatik bir şekilde ortaya koydu.

Geçen yılın ekim ayından bu yılın şubatına kadar 100'ün üstünde oluşan ve martta 98.6 ile yine de yüksek sayılabilecek bir düzeyde bulunan reel kesim güven endeksi nisan ayında 62.3'e indi. Endeksin bir ayda böylesine hızla gerilediğine daha önce hiç tanık olunmamıştı.

Reel kesim güven endeksi daha önce nisandakinden daha düşük düzeylere inmişti ama bu iniş daha ılımlı bir şekilde gerçekleşmişti.

Söz konusu endeks, 2008'in kasım ayında 59.8 ile şimdiye kadarki en düşük düzeye inmiş, ancak bir önceki aya göre gerileme bu yılın nisanındaki kadar dramatik ve keskin olmamıştı.

Bu yıl nisandaki endeksin, 2008'in kasım ve aralık ayları ile 2009'un ocak ayından sonraki en düşük düzeye işaret ettiğini de vurgulayalım.

Reel kesim güven endeksi 2007 yılı başından bu yana, yani tam 13 yıl 4 aydır, bir başka ifadeyle 160 aydır hesaplanıyor. İşte bu yılın nisandaki endeks, bu 160 ayın en düşük dördüncü endeksi oldu.

Nasıl geride kalacak?

Tamam, olan oldu; endeks nisanda bu düzeye kadar geriledi. Önemli soru, düştüğümüz bu durumdan, bu güvensizlik çukurundan nasıl ve ne zaman çıkabileceğiz.

Her ne kadar bazı aklıevveller koronanın biteceği tarihi bile verebiliyor; öylesine gelişmiş beyinlere, öngörü sahibi insanlara sahibiz ama doğrusu kimse reel kesimin güveninin ne zaman yerine gelebileceğini bilemiyor. Korona için bitiş tarihi verenlere bir güvenilebilse, reel kesim de ona göre kendini toparlayacak; ama olmuyor işte!

Korona suya atılan taş gibi ilk etkisini, ilk halkalarını yaptı henüz. Biliyoruz ki o halkalar giderek büyüyecek, genişleyecek. Ne yazık ki ve öyle görünüyor ki reel kesimin güveninin nisandaki kadar hızlı gerileme göstermese de bir süre daha düşeceğine ve sonrasında bir dönem yatay seyrettiğine tanık olacağız.

Yani öyle tez zamanda bir geri dönüş, bir V çıkışı söz konusu olacak gibi görünmüyor.

Bu kapasite kullanımı "Üretmiyorum" demenin başka yolu

Reel sektör bir yandan hem "Ekonomiye güven duymuyorum" der, diğer yandan adeta tam kapasite çalışır ve üretim yapar mı, yapmaz elbette.

Nisan ayının üretim gerçekleşmesine ilişkin verileri henüz bilmiyoruz ama üretimin nasıl gelebileceğine ilişkin öncü gösterge olan kapasite kullanımında nereye inildiğini görebiliyoruz.

Son bir yılın kapasite kullanım oranına bakıyoruz; önceki on bir ay küçük iniş çıkışlarla seyreden oran nisanda dibe oturmuş. Martta 75.3 olan kapasite kullanım oranı nisanda 61.6'ya inmiş.

Kapasite kullanım oranına ilişkin veriler de 2007 yılı başından bu yana, yani 160 aydır açıklanıyor. Nisandaki 61.6, bronz madalya(!) kazanmış durumda. Oran daha önce 2009'un mart ve nisanında daha düşük gerçekleşmişti.

Hem reel sektör güven endeksinde, hem kapasite kullanımında 2008-2009 küresel kriz dönemine dönmüş durumdayız. Ama bir kez daha vurgulayalım; o dönem güven endeksindeki düşüş de, kapasite kullanım oranındaki düşüş de çok daha ılımlıydı.

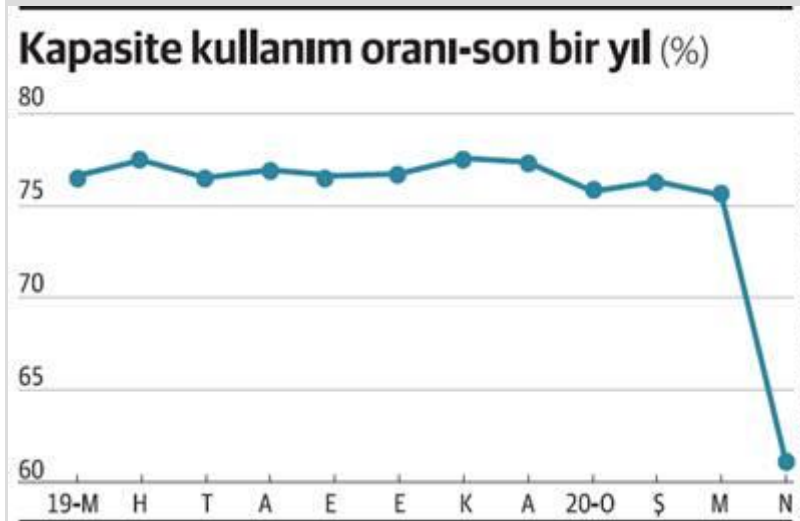
Çıkış çok zor olacak, çünkü...

Şimdi baş aşağı çakıldık! Yalnızca biz değil tabii ki, tüm ülkeler aynı durumda. Zaten bu darboğazdan çıkışı güçleştiren de bu.

Sorun yalnızca bizim sorunumuz olsaydı, örneğin ürettiğimizi ihraç edebilecek potansiyel bulunsaydı, sorunu daha kolay atlatabilirdik. Oysa şimdi tüm dünya adeta kabuğuna çekilecek, tüm ülkeler küçülecek; tüketim ve ithalat azalacak

. Az üreten, az tüketen, az harcayan bir dünya...

Sorunun kısa sürede geride kalmasını engelleyecek en önemli etken de bu zaten.

Yabancı üç buçuk ayda 7.6 milyar dolarlık satış yaptı

Korona tüm dünya ekonomilerini öylesine sarstı ki, buna bir de ülkenin kendi riskleri eklendi mi sorun daha da büyüyor.

Hep vurgulandı; korona yüzünden varlık fiyatları gerileyecek, bu kapsamda hisse senedi fiyatları da düşecek, diye. Nitekim bizde de öyle oldu, fiyatlar hızla geriledi.

Bunda yabancı yatırımcının yoğun satışları da etkili. Yabancıların satışıyla hem fiyatlardaki düşüş hızlandı, hem de bu satışla elde edilen TL'nin dövize çevrilmesiyle oluşan talep döviz fiyatları üstünde baskı oluşturdu.

Yabancı yalnızca hisse senedinden de çıkmış değil. Asıl çıkış devlet iç borçlanma senetlerinden oldu.

Yabancı yatırımcı yılbaşından 17 Nisan'a kadar geçen üç buçuk ayda 2.5 milyar dolarlık hisse senedi ve 5.1 milyar dolarlık devlet iç borçlanma senedi sattı. Üç buçuk aydaki toplam çıkış böylece 7.6 milyar doları buldu.

Yurtdışında yerleşiklerin hisse senedi ve DİBS alım satımına ilişkin verilerin 2005 yılından bu yana olan dönem için açıklandığını daha önce de belirtmiştik. İşte bu yılın ilk üç buçuk ayındaki çıkış, 2015'in tümündeki 8.8 milyar dolarlık tutardan sonraki en büyük çıkışa işaret ediyor.

Dikkat ediniz, 8.8 milyar dolar bir yıllık, bu yılın 7.6 milyar doları ise üç buçuk aylık. Şu kaydı düşelim; tabii ki yılın kalan döneminde çok farklı bir tablo görebilir, yeniden giriş yaşandığına tanık olabiliriz.

Son haftaların en düşük çıkışı

Her ne kadar üç buçuk aylık dönemde rekor bir çıkış gerçekleşmişse de 10-17 Nisan haftasındaki çıkış görece düşük kaldı.

Yabancılar söz konusu hafta 110.9 milyon dolarlık hisse senedi ve 66.7 milyon dolarlık DİBS sattı.

Böylece hisse senedinde son sekiz haftanın, DİBS'te ise son on bir haftanın en düşük satışı gerçekleşmiş oldu.

Yabancı çıkışı devam ediyor

(Milyon dolar)

	H.senedi	DİBS	Toplam
2005	5.830	6.034	11.864
2006	1.852	5.541	7.393
2007	5.455	-3.121	2.334
2008	618	-4.774	-4.156
2009	2.974	-2.771	203
2010	3.771	10.259	14.030
2011	-950	14.809	13.859
2012	6.374	16.442	22.816
2013	747	3.763	4.510
2014	2.578	392	2.970
2015	-1.725	-7.070	-8.796
2016	809	646	1.455
2017	3.324	7.383	10.707
2018	-904	-906	-1.809
2019	421	-3.121	-2.700
2020	-2.554	-5.090	-7.645
Ocak	-352	-527	-879
Şubat	-687	-1.802	-2.489
Mart	-1.037	-2.028	-3.065
1-17 Nisan	-478	-733	-1.211

Kredide kamu farkı

Neşe Karanfil

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre 10 Nisan haftasında 863.2 milyar liralık kredi veren kamu bankaları 17 Nisan haftasında verdiği kredi miktarını 895.2 milyar liraya yükseltti. Aynı dönemde özel bankaların verdiği kredi 264 milyon lira artış gösterdi. Özel bankaların verdiği kredi 10 Nisan haftasında 523.4 milyar lirayken 17 Nisan haftasında 523.6 milyar lira oldu.

KAMU bankalarının verdiği **kredi** bir haftada 32 milyar liralık artış gösterdi. Kamu bankaları 10 Nisan tarihi itibarıyla 863.2 milyar liralık kredi vermişti. 17 Nisan tarihi itibarıyla verilen kredi miktarı 895.2 milyar liraya yükseldi. Aynı dönemde özel bankaların verdiği kredi 264 milyon lira artış gösterdi. Özel bankaların verdiği kredi 10 Nisan haftasında 523.4 milyar lirayken, 17 Nisan haftasında 523.6 milyar lira oldu. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre, 10 Nisan'da 1 trilyon 818 milyar lira olan bankacılık sektörünün kredi hacmi 17 Nisan haftasında 1 trilyon 852 milyar lira oldu. Kredilerin 895.2 milyar lirası kamu bankalarından, 523.6 milyar lirası yerli özel bankalardan ve 433.1 milyar lirası da yabancı bankalar

tarafından verildi. Kamu bankalarının 17 Nisan tarihi itibariyle verdiği ticari ve diğer krediler başlığı altında verdiği krediler 615.8 milyar liradan, 643.8 milyar liraya yükseldi. **KOBİ** kredileri 289.6 milyar liradan 309 milyar liraya, taksitli ticari krediler 197.7 milyar liradan 212.4 milyar liraya çıktı. Taksitli ticari krediler içinde ihtiyaç kredisi 189.9 milyar liradan 204.6 milyar liraya yükseldi.

KAMU BANKALARININ VERDİĞİ KREDİ (MİLYON TL)		
	10 NİSAN	17 NİSAN
TOPLAM KREDİ	863.177	895.199
TÜKETİCİ KRE. VE KREDİ KART	247.394	251.361
1. TÜKETİCİ KREDİSİ	228.545	233.954
KONUT	124.297	124.151
TAŞIT	1.392	1.365
İHTİYAÇ	102.885	108.437
2. BİREYSEL KREDİ KARTLARI	18.848	17.406
TİCARİ VE DİĞER KREDİLER	615.783	643.837
KOBİ KREDİLERİ	289.643	308.951

TÜKETİCİ KREDİLERİNDEKİ ARTIŞ 3.9 MİLYAR

Kamu bankalarının verdiği tüketici kredileri ve bireysel kredi kartları bir haftada 3.9 milyar lira artış gösterdi. 10 Nisan haftasında 247.4 milyar lira olan tüketici kredileri ve bireysel kredi kartları büyüklüğü 17 Nisan haftasında 251 milyar 361 milyon liraya yükseldi. Tüketici kredilerindeki artış 5.4 milyar lira oldu. Bu grup içinde konut ve taşıt kredileri büyüklüğü değişmezken, ihtiyaç kredileri 102.8 milyar liradan 108.4 milyar lira çıktı. Böylece en fazla artış ihtiyaç kredilerinde yaşandı. Bireysel kredi kartları ise 18.8 milyar liradan 17.4 milyar liraya geriledi.

SEKTÖRDEKİ KREDİ DAĞILIMI (MİLYAR TL)

	SEKTÖR	KAMU	YERLİ ÖZEL	YABANCI
20 Mart	1.783	828	525	429
27 Mart	1.795	835	528	432
3 Nisan	1.800	844	525	431
10 Nisan	1.818	863	523.4	432
17 Nisan	1.852	895	523.6	433

ÖZEL BANKALARDA DURUM NEDİR?

10 Nisan haftasında özel yerli bankaların verdiği kredi 523.4 milyar liraydı. 17 Nisan haftasında 523.6 milyar lira kredi verdiler. Tüketici kredileri ve bireysel kredi kartları 202.5 milyar liradan 200.2 milyar liraya geriledi. Bu gerileme bireysel kredi kartları kullanımının gerilemesinden kaynaklandı. 10 Nisan haftasında 320.8 milyar lira olan ticari ve diğer krediler büyüklüğü 17 Nisan haftasında 323.4 milyar liraya yükseldi. Taksitli ticari krediler 92.8 milyar liradan 93.2 milyar liraya çıktı. Bu kalem içinde 86.6 milyar liralık ihtiyaç kredisi kalemi bir haftada 87 milyar lira oldu. KOBİ kredileri ise 10 Nisan haftasında 142.1 milyar liraydı. 17 Nisan tarihli haftada 142 milyar lira oldu.

Abdulkadir Selvi

Normalleşme takvimi bugün netleşiyor

27 Nisan 2020

Bugün yapılacak olan Bakanlar Kurulu diğerlerinden biraz farklı olacak. Çünkü şimdiye kadar hep koronavirüsle mücadelede alınacak önlemler konuşuldu. Getirilecek kısıtlamalar kararlaştırıldı. Şimdi ilk kez normalleşme takvimi ele alınacak. Bilim Kurulu üyesi Prof. Dr. Tefvik Özlü, “Veriler iyi geliyor. Gidiş iyi yönde. Sadece Türkiye’de değil, ABD ve Avrupa’dan da veriler iyi geliyor” dedi. Tabii Bakanlar Kurulu toplantısından önce Bilim Kurulu’nda yeni süreç enine boyuna tartışılacak. Normalleşme sürecini bakanlarla ve Bilim Kurulu üyeleriyle konuşuyorum. Tefvik Özlü, bir uyarı ile başladı konuşmaya. “Aman gevşemeyelim, henüz tehlike geçmiş değil” dedi.

MAYISTA TEDRİCİ NORMALLEŞME

Ama veriler iyi geldiği için kontrollü bir normalleşme sürecine de yeşil ışık yakıyorlar. Görüşmelerimden edindiğim bilgiye göre, bugün Bakanlar Kurulu’nda Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu bir sunum yapacaklar. Ardından normalleşme takvimi masaya yatırılacak. İki aşamalı bir süreçten söz ediliyor.

- 1- Mayıs ayında tedrici bir normalleşme
- 2- Haziran ayında normalleşmenin genişletilmesi

ABD ve Avrupa’da da bazı ülkeler mayıs ayının başında kontrollü bir normalleşme sürecini başlatacaklar. Bizde daha ihtiyatlı bir süreç işleyecek. Öncelikle 1 Mayıs tatiliyle birleştirilerek 30 büyükşehir ve Zonguldak’ta önümüzdeki hafta sokağa çıkma yasağı ilan edilecek.

30 Nisan’da dolan okullarda uzaktan eğitim süreci mayıs sonuna kadar uzatılacak. AVM’ler konusu tartışmalı ancak berberler, marketler, toplu taşıma, oteller maske kullanılması ve sosyal mesafe kuralına uyulması şartıyla açılacak.

ESAS NORMALLEŞME HAZİRANDA

Bilim Kurulu üyesi Tefvik Özlü, mayıs ayı için üç noktaya dikkat çekti:

- 1- Bayram alışverişleri
- 2- Bayram namazı
- 3- Bayramlaşma

Bunlara önlem getirilecek. Bayram süresince şehirlerarası seyahat yasağı sürecek. Biz asıl rahatlamayı haziran başı itibariyle hissedebileceğiz. Bilim Kurulu üyeleri, gevşeme durumunda virüsün ikinci atağa geçmesi endişesini taşıyorlar.

ÖZAL'IN TAŞINDIĞI ARAÇTAN AMBULANS UÇAĞA

COVID-19 teşhisi konulan Emrullah Gülüşken'in hastanede tedavi edilmeden evine gönderildiğinden kızı Leyla'nın attığı tweet sayesinde haberimiz oldu. Leyla'nın tweet'i sonra bir çığlığa dönüştü. Cumhurbaşkanı Erdoğan bu sese duyarsız kalmadı. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, "Sevgili Leyla, sesini duyduk" diye karşılık verdi.

Leyla'nın çığlığı o kadar içtendi ki... Leyla'nın sesi o kadar samimiydi ki... Babasını kurtarmak için çırpınan bir evladın çabasına tanık olduk. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca bu durumu, "Bir kız evlat, COVID-19 hastası babası için hiçbirimizin unutamayacağı bir şey yaptı. Ülkemizi harekete geçirdi" diye özetledi.

DIŞIŞLERİ DEVREYE GİRDİ

Biz sabah 06.00'da Ankara'dan havalanan ambulans uçağın öğleden sonra Esenboğa Havaalanı'na inişini gördük ama onun arkasında zamana karşı müthiş bir yarış yaşandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan süreci başından sonuna kadar takip etti. Erdoğan'ın talimatıyla Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, bizzat devreye girdi. Yurtdışı operasyonları yürüten Dışışleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran, uçağın iniş ve kalkış izinleri başta olmak üzere süreci adım adım takip etti. Sağlık Bakanı Koca, "Ambulans uçağımız 06.00'da havalanıyor. İsveç'e geliyoruz" mesajını attığında Leyla'nın, "Sayın Bakanım, Allah bin kere razı olsun sizden, ne diyeceğimi bilemiyorum" sesi duyuldu.

BU DUYGUYU İYİ BİLİYORUM

Bu duyguyu çok iyi biliyorum. Bu duygu bizi millet yapan duygu. O nedenle bu olay sadece İsveç'ten bir vatandaşımızın tedavisi için Türkiye'ye getirilmesi olayı değil. Onu aşan bir anlamı var. Dünyanın neresinde olursa olsun, bir Türk vatandaşı başı sıkıştığında devletini yanında görebilmeli. Koronavirüs ortaya çıktıktan sonra ilk olarak Vuhan'daki vatandaşlarımız Türkiye'ye getirilmişti. 1 Şubat tarihinden bu yana 84 ülkeden 60 bini aşkın vatandaşımız ülkemize getirildi. Bu satırları yazarken sabah İsveç'te hasta yatağından kıvranan Emrullah Gülüşken, ambulans uçakla Türkiye'ye getirilmiş, şehir hastanesinde tedavisine başlanmıştı bile. Birileri gibi Türkiye'nin başarıları karşısında komplekse kapılacak, ülkemizi Batılılara şikâyet edecek değilim. Bu operasyonu yapan ülkemle gurur duyuyorum.

ÖZAL'I AMBULANS UÇAKLA TAŞIMADILAR

Bu ülkenin Cumhurbaşkanı, Çankaya Köşkü'nde kalp krizi geçirdi. Hacettepe Hastanesi'ne araçtan bozma bir ambulansla taşındı. Semra Özal, "Ambulans olsaydı, bir sedye getirip onu öyle alırlardı. Sedye gelmedi, onu yaverler ve garsonlar kucakladı götürdü" diye anlatıyor. Yakın korumalarından Turgay Açıkgöz, "Ağzından köpük geliyordu. Mendille sildim" diye anlatıyor. Elbette ki Türkiye'nin sağlık konusunda bir birikimi vardı. Haksızlık edemem. Ama bir dönem ülkenin Cumhurbaşkanı işte bu ambulansla hastaneye taşınırken, Emrullah Gülüşken tedavisi için İsveç'ten ambulans uçakla Türkiye getirildi.

İbrahim Kahveci

Çok ararız bu günleri

Bir kez daha ama bir kez daha yazmak zorundayım. Şu tarihi fırsat günlerimiz, yıllarımız heba olup gidiyor.

Şu an Türkiye tarihi fırsat dönemindedir.

2019 yılında 83 milyon 155 bin olan ülke nüfusunun 56 milyon 392 bin kişisi 15-65 yaş aralığındadır. Yani çalışma çağındaki nüfusun oranı yüzde 67,82 düzeyi ile tarihi fırsat vermektedir.

0-15 yaş nüfus 19 milyon 212 bin kişi ile toplam nüfusun yüzde 23,1'ini oluşturuyor.

0-15 yaş nüfusun oranı 2000 yılında %29,8 seviyesinden 2010 yılında %25,6'ya geriledi. Ve şimdi %23,1...

65+ yaş üstü nüfus ise 2000-%5,69; 2010-%7,23 ve 2019-%9,08...

Bugün genç bir ülkeyiz ve çok çalışmamız gerekiyor.

Yarına finansal borç ve Hazine Garantili borçlar yerine varlık bırakmamız gerekiyor. Oysa biz 18 yıllık tek parti iktidarının getirdiği istikrarı bile resmen boşa geçirdik.

Kişi başına reel dolar gelirinde 2005 yılının bile gerisine düştük.

Borçlanmada ise özel sektör üzerinden dış borca ve iç krediye resmen saplandık. Devlet ise borçlarını Hazine Garantileri adı altında kayıta bile tutmuyor.

Bugün gördük ki üretim refleksi en güçlü ülkelerden biriyiz. Solunum cihazında Batı'nın maliyetinin 1/3'üne hem de daha hızlı üretim gerçekleştirebiliyoruz.

Çalışkanız hem de ölümüne.

Ama kazanamıyoruz. Çünkü sistem bozuk ve sistemi siyaset kurmuyor ya da kurmak istemiyor.

O neden asıl sorun yarınlar. Yarınlarımız için çok temel sorunlar bizi bekliyor.

Bugün acil değişim - dönüşüm yapılmaz ise yarınlarımız çok ama çok karanlık.

Türkiye'nin en büyük riski yarınları.

Bugünün kıymetini bilmeden geçirdiğimiz boş yıllar yarın bize çok ama çok pahalıya mal olacak..

Daha düne kadar İmam Hatip okulları ile övünerek pozitif bilimden uzaklaştıkça uzaklaştık. Salgın hastalık umarım bizi bu konuda uyarır.

Umarım Milli Eğitim sisteminin bir partiye bir lidere hapsolünmayacak kadar önemli olduğunu toplum olarak anlarız.

Eğitimde kaç yılımız boş tartışma ile geçti farkında mısınız?

Bir başka hastalığımız ise sosyal yardımlar üzerinden tembelleştirilen toplum yapımızdır. 100 liralık alın teri parası yerine 10 liralık sosyal yardıma razı edilen bir toplum.

Sıcak suda köleleşiyoruz galiba.

Bir önceki kuşak haftada 50 saatten fazla çalışıyordu. Bugün çalışsan da kazanamadığın için sosyal yardımla tembelleştirilen bir toplum oluyoruz.

Sosyal yardım ile ahkam kesen, dünyaya meydan okuyan ama üretme kabiliyetini pozitif bilimde olduğu gibi kaybeden bir toplum oluşturuyoruz.

Kamu, topluma öncü olmalı. Daha çok çalışmada, daha çok tasarrufta, daha çok bilimde, daha çok biriktirmekte....

Ama kamuya bakın.. İhtişamlı yaşayış, kapalı ihaleler, şeffaf olmayan parasal döngüler vs vs..

Okuyan inek, çalışan ise enayi olmuş sanki. Partileşen ülke de merkezileşen idari tekel bizi bir çıkmaza getirdi çoktan. Ama acısını bugün inanın yaşamıyoruz.

Bugün yüzde 15'lere varan gerçek işsizlik vs bile ilerleyen yıllarda yaşayacağımız sorunların yanında kadük kalır. Kronikleşmiş bir yüzde 20-30 işsizlik sorununu düşünmeyin bile.

Oysa bugün son fırsat günlerimiz.

Ya büyük değişimi , yapısal dönüşümü sağlarız ve hızla dünyanın yeni çekim merkezi oluruz.

Ya da fakir, aç-sefil bir toplum olarak liderlerinin gösterişli hayatları ile avunup dururuz.

Güney Kore mucizeyi nasıl sağlamış? Bence okumakta fayda var. Ya da Malezya neden değişim ve dönüşümü sağlayamamış.

Artı varlığı olmayan Malezya neden ‘Varlık Fonu’ kurmuş diye soruya buradan başlayabilirsiniz.

İKİ OKUR

“Nasıl bir ruh hastasısan lan. Almanya’nın senelik sağlık harcaması 500 milyar dolar. Sen 25 senelik hesap yapıyorsun saçma sapan. Eğer fitnecilik yapıyorsan Allah’ım belanı versin, muhalif yazıyorsan fesat amacıyla 2 defa belanı versin. Şu oldu bu oldu değil de belge nerede, sadece kendi zihniyetini empoze etmek içinse yaşasın hainler için cehennem”

Ve bir okur isteği... “Sizden isteğim doğal gaz fiyatlarına biraz daha eğilmeniz. Bir kaç defa yazdığınızı biliyorum. Ama biraz daha üstüne gitmenizi istirham ediyorum. Petrol fiyatları yerlerde sürünüyor. Büyük projeler Türkiye üzerinden gidiyor. Avrupa da doğal gaz fiyatları üçte bir fiyatına düşerken bizde herkes sessiz. Kış geride kaldı diye mi, yoksa uyutuluyor muyuz.

Malumunuz bizde fiyatlar çok yüksek. Lütfen konuya biraz değinmeniz. Şimdiden teşekkürler, selamlar.”

27 Nisan 2020, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Gelişmiş bir ülke olduğumuzu anlamamız için salgını yaşamamız gerekiyormuş

Türkiye'nin dünyanın ileri ülkelerinden biri olduğunu anlamamız için, demek bir salgın hastalıkla karşılaşmamız gerekiyormuş... Düşünsenize... Dünyanın herhangi bir köşesinde yaşayan Türkler meğer sahipsiz değillermiş. Tam 60 bin Türk vatandaşı bulundukları ülkelerden alınıp anavatanlarına getirildiler...

ABD ve İngiltere

Şu İngiltere'ye, Amerika'ya baksanıza... Meğer sağlık tesisleri açısından bunlar perişan durumdaymışlar... Başkan Trump ya da Başbakan Johnson, koronavirüse karşı hiçbir varlık gösteremediler. Yetmezmiş gibi Boris Johnson bir de hastanelik oldu. Sağlık araç gereçleri açısından yetersizlikleri de her gün sergileniyor.

Çaresiz değiliz

Bizde Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Sağlık Bakanı Koca'nın ön planda bulunduğu salgınla mücadelede, tüm devlet kurumları arasındaki eş güdüm, dünya ülkelerine örnek olacak nitelikte değil mi? Sonunda başarıya ulaşmaya da galiba az kaldı. Ama yine de yeni hastaneler inşa ediliyor. Bu yeryüzünde kimse Türkiye'nin salgın hastalıklar karşısında çaresiz bir ülke olduğunu iddia edemez.

Normal zamanlar gibi

Unutmayalım ki siyaset ortamı özellikle muhalefet açısından sanki koronavirüs salgını yokmuş gibi devam ediyordu. Muhalefet sözcüleri adeta sosyal medya saldırganları ile yarıştayıdılar bu süre boyunca... Bir teşekkürün bile esirgendiği bu hizmet ortamı sanki gerçek değildi onlar için. Ama galiba hizmet edenler bunu teşekkür almak için değil, görevlerinin bilincinde oldukları için

yapıyorlardı.

Adım adım

Açıklanan rakamlar salgınla mücadelede iyiye gittiğimizi gösteriyor. Ama yine de bilelim ki bir gün hiçbir şey olmamış gibi, karantinaya başladığımız günlerden devam etmemiz pek mümkün olmayacak. Herhalde normal günlere adım adım geçeceğiz. Bu geçiş döneminin de ustalıkla yönetileceğine inanıyorum. Bu inancım bugüne kadar sergilenen ustalığa dayalıdır.